

2. Фокін В. Професійна самоідентифікація особистості: поняття і фактори формування. *Вісник КНТЕУ*. 2016. № 2. С. 119–128.
3. Психологія мовлення і психолінгвістика : навч. посіб.; за заг. ред. Л. О. Калмикової. Київ : Фенікс, 2008. 245 с.
4. Лопатинська Н. А. Мовна, мовленнєва та комунікативна компетенції у студентів вищих навчальних закладів як складники фахової культури майбутнього корекційного педагога. URL: <https://aqce.com.ua/download/publications/203/239.pdf/>
5. Андрієвська В. В. Мова й мовлення в структурі професійної компетентності психолога. *Наукові записки Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України*. Вип. 38. Київ, 2010. С. 46–63.
6. Хомчук О. П., Велика К. І. Психологічні аспекти розвитку мовної компетенції. *Габітус*. Випуск 49. Видавн. дім «Гельветика», 2023. С. 81–84.
7. Перцева В. А., Шкуропатська Д. В. Мовна компетенція майбутнього юриста. *Україна на шляху державотворення: історія та сучасність*: всеукраїн. наук.-практ. конф. Харків : ХДУХТ, 2016. 293 с.
8. Красницька А. В. Юридичні документи : техніка складання, оформлення та редагування : посібник. Вид. 2-ге, доп. і перероб. Київ : Парламентське вид-во, 2006. 528 с.

Хоріщенко Юлія Валеріївна,
здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ
Науковий керівник:
професор кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
філологічних наук, доцент
Юлдашева С. А.

КУЛЬТУРА СПІЛКУВАННЯ У СЛУЖБОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЯНТА

Людина, в якій би ролі вона не виступала, – чи то виконує посадові обов'язки, чи діє індивідуально, приватно, – не може обійтися без спілкування. Образно кажучи, все життя людини

проходить у спілкуванні з іншими людьми. Мала дитина у спілкуванні з батьками вчиться говорити й розуміти навколишній світ; учень від спілкування з учителем отримує знання, набуває професію; людина теж здобуває знання у спілкуванні з іншими людьми. Спілкування відбувається вдома, в колективі, в дорозі. Спілкування може бути безпосереднім і за допомогою технічних засобів, у контакті й на відстані, словесним, спланованим і спонтанним, усним і письмовим, передбачуваним, повторним, за допомогою жестів, знаків, символів і т. п. Залежно від ситуації (різноманітної, неповторної, екстремальної чи спокійної) обирається форма спілкування: партнерська, на рівних, чи примусова, добровільна, владна, активна чи пасивна.

Для працівника поліції, який спілкується з різними людьми з метою зібрати інформацію про ту чи іншу подію, дуже важливим є вміння правильно побудувати бесіду, вміння ставити запитання і слухати відповіді. У відносинах з громадянами поліціант повинен неухильно дотримуватися принципу гуманізму, що виявляється, зокрема у: ввічливості й доброзичливості; готовності надати допомогу, послугу, прагнення не турбувати людину без причин; чуйності, делікатності, коректності та толерантності, повазі, такті тощо.

Відповідно до статті 3 Конституції України найвищою соціальною цінністю в Україні визнаються людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека, а утвердження та забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави, в тому числі поліціантів, які безпосередньо втілюють ці конституційні положення у життя.

Суворе дотримання правил етикету – важлива умова високої культури поведінки поліціанта як на службі, так і у позаслужбових відносинах.

Велике значення у роботі поліціанта відіграють безпосередньо мова та стиль спілкування. Тембр, інтонація, чіткість мовлення, гучність голосу – це фактори, які психологічно діють на співрозмовника, викликають у нього повагу, симпатію або, навпаки, негативні емоції.

Етика поведінки поліціанта під час спілкування повинна будуватися на певних моральних принципах, серед яких головними є такі: в основі ділового контакту лежать інтереси справи, а не особисті справи, інтереси та власні амбіції; порядність, тобто органічна неспроможність до безчесного вчинку або поведінки; доброзичливість, тобто органічна потреба робити

людям добро; повага гідності співрозмовника, що реалізується через такі моральні якості як: ввічливість, делікатність, тактовність, чемність, турботливість; коректність, тобто стриманість у словах та манерах, виключення зайвих питань, надмірної настирності; висока самоорганізація і ефективне планування роботи та виконання її у відведені терміни і строки.

Саме вищезазначені якості, які повинні бути притаманні поліціантам здатні сформувати їхній позитивний імідж як у громадян нашої країни, так і в іноземців.

У будь-якому випадку забороняються дії, які викликають агресивні емоції і провокують відкриті конфлікти, зокрема: тримати руки попереду, у кишнях; поплескування кийком по нозі, долонях руки; одна рука лежить на держаку кийка, інша розгойдує наручники; жестикулювання руками та інше.

У поводженні з громадянами неприпустимі: зверхній тон, грубість, зарозумілість; іронічне або неввічливе викладання зауважень; вислови або репліки, які ображають людську гідність; погрози, повчання та несправедливі докори; пред'явлення несправедливих обвинувачень; погрозливі чи образливі жести або знаки.

Особливості спілкування працівників поліції з іноземцями та особами без громадянства:

У спілкуванні з іноземцями та особами без громадянства співробітник поліції повинен поважати гідність особи і виявляти до неї гуманне ставлення, захищати права людини незалежно від расової та національної належності, громадянства, віку та мови, ставлення до релігії, статі, політичних та інших переконань.

У спілкуванні з іноземцями та особами без громадянства працівник повинен виявляти терпіння, витримку, коректність і люб'язність, готовність надати допомогу, у разі необхідності роз'яснити правила поведінки та правила перебування на території України.

Отже, принциповими моментами сутності спілкування працівника поліції з громадянами, особливо під час масових заходів є вміння точно розуміти співрозмовників, приймати правильно рішення щ. Ці етичні аспекти є необхідною компонентою всіх вмінь, що визначають спілкування.

Тому соціально-психологічна, комунікативна й етична компетентність співробітника, визначає його вміння впливати на людину шляхом спілкування, є передумовою успішного вирішення оперативно-службових завдань.

Список використаних джерел

1. Одеський державний університет внутрішніх справ (сайт), видання кафедр. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/18f1dbb6-c922-4733-99c0-b4afd9ff083b>.
2. Національна академія внутрішніх справ (сайт), навчальні матеріали, поліцейська деонтологія. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/police_deontology/info/lec4.html.
3. Наказ МОЗ «Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0577-08#Text>.
4. Харківський національний університет внутрішніх справ (сайт), наука. URL: <https://univd.edu.ua/>.

Шипн Володимир Володимирович,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

професор кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, доктор педагогічних
наук, професор **Короткова Ю. М.**

ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПРАВООХОРОННІЙ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Правові аспекти функціонування української мови під час воєнного стану регулюються законодавчими актами України, які спрямовані на захист державної мови як важливого елемента національної безпеки, забезпечення її використання в офіційній комунікації, а також у діяльності органів правопорядку, зокрема Національної поліції України.

Передусім йдеться про відповідні статті Конституції України та Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Так, у статті 10 Конституції України українську мову визнано єдиною державною на всій території країни [1]. У пунктах 7–8 частини першої статті 9 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» йдеться про те, що володіти державною мовою та